

Tuntosarvi

Suomen Kuurosokeat ry:n järjestö- ja jäsenlehti

3/2021

**Viittomakielisten
kurssilta
vertaistukea**

**Pilottina
virtuaalilennolla**

Sisältö

Pääkirjoitus.....	3
Vertaistukea viittomakielisten kurssilta	4
Suomen Kuurosokeat ry viittomakieliasioiden neuvottelukuntaan	5
Alanvaihtoon aikuisena	6
Jenni Haukio juhluvuoden suojelijaksi	8
Vammaisalan ammattitutkinto arvioitavana.....	9
Kela valinnut vammaisten tulkkauspalvelun palveluntuottajat ja tulkit	10
Lentosimulaattorin puikoissa.....	11
Rahastoista avustuksia kuurosokeille ja kuulonäkövammaisille.....	14
Muutoksia järjestössä	15
Tietovisa	15
80-luku: nopean kasvun aika	16
Ilmoitukset.....	18
Yhdistyksen kuntavaaliteesit	24

Etukansi: Marjo-Riitta ulkoilee talvisessa metsässä. Kuva: Jaakko Evonen.

Takakansi: Kuvassa on pistenäyttö käytössä. Kuva: Jaakko Evonen.

Tuntosarvi
47. vuosikerta
ISSN 2490-1695

Julkaisija
Suomen Kuurosokeat ry

Levikki
530

Taitto
Heidi Häyrynen

Päätoimittaja
Heidi Häyrynen
p. 040 753 2026
viestinta@kuurosokeat.fi

Vuosikerran hinta
Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ilmainen. 9 numeroa vuodessa printtilehtenä, pistekirjoituksella, Daisy-äänilehtenä, sähköisenä Luetus-ohjelmassa ja pdf-näköislehtenä verkossa.

Mainosten hinnat
puoli sivua 140 euroa
2 x 1/2 palstaa 70 euroa
1 palsta 60 euroa
1/2 palstaa 35 euroa
1/4 palsta 20 euroa

Tilaukset ja osoitteenmuutokset
Suomen Kuurosokeat ry,
Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere.
s-posti:osoitteenmuutos@kuurosokeat.fi

Toimiston aukioloaika
ma–pe klo 9.00–15.00

Painopaikka
Viestipaino Oy, Tampere

Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivulla www.kuurosokeat.fi.

Yhteistyöllä hyvä kunta

Kuntavaalit järjestetään 18.4.2021 ja ennakoäänestys on 7.–13.4. On aika vaikuttaa siihen, kuka oman kotikunnan asioista päättää seuraavan neljän vuoden ajan. Kuntien tehtävänä on vammaisten henkilöiden palvelujen järjestäminen. Kuntiin tarvitaan päättäjiä, jotka turvaavat myös kuurosokeille ja kuulonäkövammaisille ihmisille heidän tarvitsemansa palvelut.

Nyt on tärkeää olla mukana vaikuttamassa. Vaikuttaa voit osallistumalla oman kuntasi vaalitilaisuuksiin. Kuntavaaliehdokkaille voi esittää kysymyksiä ja kertoa heille kuulonäkövammaisen arjessa vastaantulevista haasteista. Voit myös kirjoittaa mielipidekirjoituksia oman kunnan sanomalehteen kuulonäkövammaisuuden liittyvistä asioista. Vaalien alla on hyvä tilaisuus vaikuttaa tuleviin päättäjiin antamalla heille lisätietoa kuulo- ja näkövammoista.

Kaikki oman kunnan kuntavaaliehdokkaat julkaistaan yleensä kotipaikkakunnan sanomalehdessä ja verkkosivuilla. Puolueet myös jakavat vaalimainoksia postilaatikoon ja järjestävät tilaisuuksia, joissa ehdokkaita voi tavata. Kannattaa siis seurata oman kunnan vaalitiedotusta.

Tärkeää on tutustua ehdokkaisiin ja äänestää sellaista henkilöä, joka on kiinnostunut vammaisten elämänlaadusta ja haluaa parantaa sitä omassa kotikunnassa.

Kuntapäätäjät vaikuttavat päätöksillään siihen, kuinka esteettömäksi kunta rakentuu. Kun katujen ja rakennusten suunnittelussa on huomioitu esteettömyys, parantaa se kaikkien asukkaiden osallistumista. Ympäristön esteettömyys on hyödyksi kaikille kuntalaisille.

Monet kuntien palvelut ovat siirtyneet verkkoon. Kunnan digitaalisten palvelujen saavutettavuus on tärkeää kuulonäkövammaisille. Saavutettavuus lisää kaikkien kuntalaisten tiedonsaantia ja itsenäistä toimintakykyä.

Suomen Kuurosokeat ry:n asiantuntijuus on myös kuntapäätäjän käytävissä. Tehdään yhdessä kotikunnasta yhä parempi paikka asua, opiskella ja käydä töissä!

Yksilöllisiä kohtaamisia kuntavaaliehdokkaiden kanssa!

Janika Lanne, talous- ja hallintopäällikkö ■

Vertaistukea viittomakielisten kurssilta

Teksti ja kuva: Heidi Häyrynen

Viittomakieliset kokoontuivat helmikuussa vertaistuen merkeissä Yhteys maailmaan viittoen -kurssille. Jokaisella kurssilaisella oli mukana kaksi tulkkia. Osalle viitottiin ilmaan ja osalle taktiilisti.

Koronarajoitusten vuoksi kurssi toteutettiin nyt pienemmällä ryhmällä. Suomen Kuurosokeat ry seuraa viranomaisten ohjeistuksia, jotta kaikilla on turvallista osallistua.

Kurssin tavoitteena oli lisätä viittomakielisten kuulonäkövammaisten hyvinvointia ja tietoa viittomakielisestä viestinnästä. Vertaisryhmissä pohdittiin myös kommunikaation ja tiedonsaannin mahdollisuuksia sekä kehon käyttöä viestinnässä.

Kurssisuunnittelija **Kaisa Surakka** kertoo, että kurssilaiset pitivät kurssia todella tärkeänä. Heillä oli mahdollisuus vaihtaa ajatuksia vertaistensa kanssa. Esimerkiksi viittomakielen kehitys herätti paljon keskustelua. Viittomakieli on muuttunut, ja uusia viittomia on tullut runsaasti.

– Uusia sanoja käytiin kurssilla yhdessä läpi. Paljon painottuivat juuri maailman tapahtumat.

Osallistujat kokivat myös, että ajoittain maailman uutisten seuraaminen tai toisten ihmisten kohtaaminen on hankalaa nopean viittomisen ja uusien viittomien vuoksi. He muistuttivat, että iäkkäämmille olisi hyvä viittoa rauhallisesti, jolloin he ehtivät sisäistää asiat.

Kurssilaiset viittoivat viittomakielen päivän ja ystävänpäivän terveiset yhdistyksen somekanaviin.

Esille nousi havainto, että nykynuoret käyttävät vähemmän huuliota (huulilta lukua). Surakan mukaan vanhemmilta viittomakielisiltä on vaadittu puheen käyttöä, joten huuliota käytetään edelleen vahvasti. Oralismien aika nousikin yhdeksi tärkeäksi keskusteluaiheeksi.

– Viittomakieli on ollut alun perin häpeällistä, eikä sitä ole ollut soveliasta käyttää varsinkaan julkisesti. On ajateltu, että kaikkien pitää osata puhua. Näitä kokemuksia myös kurssilaiset vaihtoivat keskenään. Viittomakieli

mahdollistaa kuuroille omien ajatusten julkittomisen, tasavertaisemman kohtelun ja tukee itsemääräämisoikeutta.

Viittomakielen päivää vietettiin 12.2. Osallistujat kokivat oman juhlapäivän tärkeänä. He toivovat, että viittomakielen päivästä tulisi virallinen liputuspäivä ja että viittomakielen arvostus parantuisi. Juhlapäivän kunniaksi juotiin kurssin päätteeksi kakkukahvit.

Viittomakielisten kurssi järjestetään uudelleen ensi syksynä. ■

Suomen Kuurosokeat ry viittomakieliasioiden neuvottelukuntaan

Valtioneuvosto on asettanut viittomakieliasioiden neuvottelukunnan toimikaudelle 11.2.2021–10.2.2025.

Suomen Kuurosokeat ry:stä on nimetty neuvottelukunnan jäseniksi toiminnanjohtaja Risto Hoikkanen ja varajäseneksi järjestöpäällikkö Taru Kaaja. Valtioneuvosto asettaa neuvottelukunnan neljäksi vuodeksi kerrallaan.

Valtioneuvoston asetus viittomakieliasioiden neuvottelukunnasta (690/2020) hyväksyttiin 8.10.2020 ja tuli voimaan 1.11.2020.

Viittomakieliasiain neuvottelukunta arvioi viittomakielilain toteutumista. Lisäksi se seuraa ja edistää viittomakielisten perusoikeuksien, osallisuuden sekä yhdenvertaisuuden toteutumista. Neuvottelukunta käy vuoropuhelua ja yhteistyötä viittomakieltä käyttävien ja viranomaisten välillä. Se toimii myös asiantuntijaelimenä antamalla lausuntoja sekä tekemällä esityksiä ja aloitteita.

Neuvottelukunta toimii oikeusministeriön yhteydessä, ja se jatkaa viittomakielen yhteistyöryhmän työtä. ■

Alanvaihtoon aikuisena

Teksti: Heidi Häyrynen

Kuvat: Roman Setchikovin kotialbumi

Roman Setchikov, 37, on lähtenyt opiskelemaan uutta alaa aikuisiällä. Arvioitu valmistuminen koittaa tänä keväänä, kun hän on suorittanut kolmivuotisen taideteollisuusalan perustutkinnon. Setchikovista tulee verhoilualan artesaani.

Verhoiluopintojen aikana Setchikov on

Verhoilualan työtä saa tehdä itsenäisesti ja omaan tahtiin.

harjoitellut mm. huonekalujen ja kalusteiden pehmustamista, päällystämistä ja verhoilua sekä vanhojen huonekalujen entisöintiä.

– Mielestäni verhoilussa vaaditaan kädentaitoja, muoto- ja tyylitajua, asiakaslähtöisyyttä sekä kykyä itsenäiseen työskentelyyn, hän pohtii.

Uudelle alalle Setchikov on päätenyt monen elämänkokemuksen myötä. Roman on kotoisin Venäjältä, Taka-Baikalian aluepiiristä (Siperiassa). Hän on alun perin opiskellut Pietarin ammattiopistossa sosiaalipedagogiksi. Valmistuttuaan hän on tehnyt erilaisia töitä niin puuseppänä, kokin avustajana kuin talonmiehenäkin. Pietarissa hän asui kahdeksan vuotta ja perusti myös perheen, johon kuuluvat **Elina**-vaimo ja **Aleksej**-poika.

Suomeen he päättivät muuttaa 2010, sillä vaimo on inkerinsuomalainen. Ensimmäisenä kotikaupunki oli Kotka.

– Seuraavana vuonna pääsin opiskelemaan suomalaista viittomakieltä Kuurojen kansanopistoon Helsingissä. Aloitin lähihoitajan opinnot Keskuspuiston ammattiopistossa, mutta jouduin jättämään ne kesken terveydellisistä syistä.

Setchikovilla on Usherin oireyhtymästä johtuva kuulonäkövamma, ja hän kommunikoi venäläisellä ja suomalaisella viittomakielellä. Työllistymisen hän on kokenut haasteelliseksi.

– Koska olen kuurosokea, minun on vaikea saada työpaikkaa muualta. Verhoilijan ammatin on katsottu sopivan minulle, ja pidän siitä, hän kertoo alanvaihdostaan.

Setchikovilla on opinnoissaan tukena viittomakielen tulkki. Tulkkia hän tarvitsee keskustellessaan opettajien ja kuulevien kanssa. Muuten hän ei ole kokenut kuulonäkövamman vaikuttaneen opintoihin kovinkaan paljon, koska työtä tehdään itsenäisesti ja rauhallisesti.

Myös vaimo opiskelee verhoilualaa, ja he tekevät yhdessä freelancer-töitä. Setchikovit käyvät hakemassa asiakkaan luota huonekalun, verhoilevat sen ja palauttavat tuotteen takaisin asiakkaalle sen valmistuttua. Asiakkaina on ollut mm. kuuroja henkilöitä, ja palaute on ollut rohkaisevaa.

– He ovat olleet tyytyväisiä töihimme, koska he kommunikivat minun kanssani helposti viittomakielellä, esimerkiksi mitä toiveita heillä on kankaille, koristeille ja väreille.

Verhoilualan osaajat työskentelevät usein huonekaluteollisuudessa tai yksityisissä verhoilualan yrityksissä. Setchikov on myös pohtinut tulevaa työuraa.

Yläkuva: Roman Setchikov valmistuu keväällä artesaaniksi. Alakuva: Valmiita tuotteita.

– Valmistumisen jälkeen jatkamme kevytyrittäjänä. Toivomme voivamme tehdä unelmatyötämme. ■

Jenni Haukio juhlavuoden suojeelijaksi

Kuva: Matti Porre

Suomen Kuurosokeat ry täyttää tänä vuonna 50 vuotta. Tasavallan presidentin puoliso **Jenni Haukio** on lupautunut juhlavuoden suojeelijaksi.

– Olemme nöyriä ja kiitollisia saamastamme kunniaa, iloitsee järjestön toiminnanjohtaja **Risto Hoikkanen**.

Suomen Kuurosokeat ry perustettiin ja rekisteröitiin yhdistykseksi vuonna 1971. Aktiiviset kuurosokeat kokivat, että tarvitaan oma yhdistys ajamaan kuurosokeiden asioita.

– Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenet käyttävät yhdistyksessä merkittävää päätösvaltaa ja ovat aktiivisia. Yhdistyksen toiminta on laajentunut sekä toimintaan osallistuvien että työntekijämäärän osalta, mutta edelleen toiminnan keskiössä ovat kuurosokeat ja kuulonäkövammaiset. Yhdistys on vahva valtakunnallinen kuurosokeus-tiedon asiantuntija, jonka osaamista osataan hyödyntää yhteiskunnassa, Hoikkanen kertoo.

– Eri puolilla Suomea asuvat pääsevät

Jenni Haukio

nauttimaan yhdistyksen osaavista palveluista, kuten tietoteknisestä tuesta, yksilöllisistä kieleen ja kommunikaatioon liittyvistä palveluista sekä palveluasiantuntijoiden alueellista työstä. Lisäksi yhdistys tuottaa kuurosokeille ja kuulonäkövammaisille kuntoutusta ja asumisen palveluja heidän omilla kommunikaatiotavoiltaan.

Suomen Kuurosokeat ry:n verkkosivuille on perustettu juhluvuoden sivu, josta löytyy ajankohtaista tietoa juhluvuodesta ja sen tapahtumista. Osallistu tapahtumiin verkossa tai paikan

päällä. Pitkä toimintahistoria näyttäytyy muistoina ja kuvina vuosien varrelta. ■

Vammaisalan ammattitutkinto arvioitavana

Opetushallitus valmistelee uutta vammaisalan ammattitutkintoa ja pyysi lausuntoja eri tahoilta vammaisalan ammattitutkinnon perusteiden luonnoksesta.

Suomen Kuurosokeat ry:n oikeuksienvalvonnan työryhmä otti kantaa vammaisalan ammattitutkinnon perusteiden luonnokseen. Työryhmä muun muassa korosti, että tutkinnon joka vaiheessa tulisi huomioida kommunikaatio- ja vuorovaikutusasiat, itsemääräämisoikeus sekä YK:n vammaisyleissopimus.

Tämän jälkeen Opetushallitus kutsui järjestöt kuulemistilaisuuteen, jossa se esitteli lausuntokierroksen perusteella korjatun version. Moni vammaisjärjestö oli esittänyt välttämättömiä tutkintorakenteen parannusehdotuksia ja korjaustarpeita, joita korjatussa versiossa ei oltu järjestöjen mielestä riittävästi huomioitu.

Vammaisjärjestöt laativat Opetushallitukselle kannanoton, jonka myös Suomen Kuurosokeat ry allekirjoitti. Kannanoton jälkeen järjestöt kutsuttiin uudelleen koolle. Niille esiteltiin aiemmasta parannettu versio, jonka järjestöt pienin muutoksin hyväksyivät.

Vammaisalan ammattitutkinnossa on kaksi osaamisalaa: kehitysvamma-alan osaamisala ja henkilökohtaisen avun osaamisala. Uuden ammattitutkinnon on määrä astua voimaan 1.8.2021. ■

Kela valinnut vammaisten tulkkauspalvelun palveluntuottajat ja tulkit 2021–2022

Kela teki joulukuussa hankintapäätökset vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta vuosille 2021–2022. Päätökset on nyt tarkistettu ja oikaistu palveluntuottajien ilmoittamien muutosten perusteella. Palveluun on valittu 149 palveluntuottajaa, joihin kuuluu 685 tulkkia. Lopulliset luvut voivat vielä muuttua.

– Tarjousten perusteella pohjoiselle ja Itäiselle alueelle ei vielä ole saatu tarpeeksi palveluntuottajia. Näille alueille tullaan tekemään täydennyshankintaa mahdollisimman nopeasti. Myöskään ruotsinkielistä palvelua emme saaneet tarpeeksi, vaikka olimme tehneet sen tarjoamiseen ja tuottamiseen muutoksia, sanoo osaamiskeskuksen päällikkö **Mikko Toivanen**.

Kela.fissä julkaistaan helmikuussa tiedot palveluntuottajista, jotka hoitavat tulkkauksia 1.4.2021 alkaen. Verkkosivuilla julkaistaan myös tarkempaa tietoa siitä, kuinka paljon tulkkausresurssia eri alueille ja eri tulkkauslajeihin saatiin.

Asiakkaille tieto muutoksista kirjeitse

Kela lähettää kaikille tulkkauspalvelun asiakkaille kirjeen, jossa kerrotaan

lyhyesti tulkkauspalvelun tärkeimmistä muutoksista. Ohjeita ja tietoa palvelun muutoksista löytyy myös kela.fistä. Muutokset eivät edellytä asiakkailta toimenpiteitä.

Huhtikuun alussa osa palveluntuottajista vaihtuu. Asiakas voi nimetä tulkkilistalle tietyt tulkit vain työelämään tai harrastuksiin. Jos asiakas nimeää tulkin vain työelämään, nimettyä tulkkia ei välitetä muihin tilauksiin.

Asiakas voi myös valita, haluaako hän lähi- vai etätulkkausta. Etätulkkauksesta pitää ilmoittaa samalla, kun tilaa tulkin. Etätulkkauksessa saa käyttää vain ohjelmistoja, jotka ovat tietoturvallisia ja Kelan hyväksymiä. Lista ohjelmistoista julkaistaan kela.fissä.

Myös vammaisten tulkkauspalvelun verkkosivut uudistuvat. Porehdytys tulkkauspalveluun uudistuu, ja sitä kutsutaan käytön opastukseksi. Maaliskuussa käytön opastus on tauolla.

Vammaisten tulkkauspalvelukeskus alkaa välittää 4.3.2021 alkaen tulkkejä tilaisuuksiin, jotka ovat 1.4.2021 ja sen jälkeen.

Lähde: Kela ■

Lentokonesimulaattorin puikoissa

Teksti: Jaakko Evonen
Kuvankaappaukset: Microsoft Flight Simulator 2020 -simulaattorista

Kukapa ei olisi joskus tuumannut, mil-laista olisi lentäminen? Tällainen ajatus kävi jo lapsuudessa mielessäni. Kuulonäkövammaisuuden vuoksi se ei kuitenkaan ole ollut minulle mahdollista. Tekniikan ja lentosimulaattorien kehittyminen ovat tuoneet tähän

kuitenkin vaihtoehdon. Muistan kokeilleeni jo 90-luvulla ensimmäisiä simulaattoreita, ja niistä harppaus tähän päivään on valtaisa.

Koneelta vaaditaan paljon suorituskykyä

Viime keväänä päätin sitten käynnistellä uudestaan monta vuotta jäissä olleen virtuaali-ilmailuharrastuksen ja hankkia Microsoft Flight Simulator 2020 -simulaattorin. Tätä ennen olin

Yläilmoihin Malmin lentokentältä.

kokeillut satunnaisesti XPlane 11 -simulaattoria. Edessä oli uuden pöytä-tietokoneen hankinta, koska nykyiset simulaattorit vaativat koneelta paljon suorituskykyä. Vinkkejä hankintaan sain kiitettävästi Suomen Kuurosokeat ry:n ICT-tuelta.

Vaikeustasot säädettävissä

Millaista lentäminen virtuaalitaivaalla sitten on? Normaalista lentämisestä minulla ei ole pilotin kokemusta, mutta kyllä simulaattorin kanssa joutuu ottamaan erilaisia asioita huomioon. Microsoft Flight Simulator 2020:ssa vaikeustasoja voi säätää monipuolisesti. Tietokone auttaa tarvittaessa pelaajaa suoriutumaan lennon eri vaiheista. Haastavimmilla tasoilla joutuu käymään läpi esimerkiksi tarkistuslistan ja navigoimaan itse vaikeissa sääolosuhteissa. Säätilaksi voi valita reaaliaikaisen sään, tai sen voi valita itse erilaisista valmiista vaihtoehdoista, kuten poutainen tai sateinen.

Tässä simulaattorissa on erilaisia helppokäyttöisyyttä lisääviä toimintoja. Esimerkiksi lennonjohdon kanssa käydyt keskustelut yksinpelissä saa näkyviin tekstinä, ja ne voi halutessaan tarkistaa jälkeinpäinkin. Tekstin kokoa voi halutessaan kasvattaa. Värillinen opastereitti helpottaa kiitoradan löytämistä maan päällä ja ilmasa.

Lento Malmista Pirkkalaan

Tätä juttua kirjoittaessani viimeisin lentoreittini kulki Malmin kentältä

Pirkkalaan. Ohjaimina käytin tietokoneelle saatavilla olevia lento-ohjaimia. Lensin kaksimoottorisella Beechcraft King Air 350i -tyyppisellä potkurikoneella.

Keli oli kesäinen ja poutainen. Lentoon lähtö sujui mallikkaasti ja pian jo oltiin yläilmoissa. Lennonjohto antoi säännöllisesti tietoa lennon edistymisestä. Matka sujuikin leppoisesti maisemia katsellen. Ei kulunut kauaa, kun sain tiedon, että Pirkkalan kenttä oli jo lähellä ja että laskeutumislupa oli annettu. Aina täytyy varautua, ettei lupaa tule heti. Laskeutuminen hoitui hyvän kelin vuoksi visuaalisesti eli näön varaisesti. Pian oltiinkin jo maassa. Alkoi rullausvaihe kohti koneiden parkki-aluetta, josta oma paikka lopulta löytyi.

Kuten reissulta otetuista kuvankaappauksista näkyy, on visuaalinen maailma vaikuttava. Rakennuksia ja luonnonkauniita alueita on silmänkantamattomiin. Lisäksi lentokoneita on useita, ja lentokenttiäkin on mallinnettu ympäri maailmaa. Simulaattori hyödyntää uusia karttatekniikoita ja hakee maastoista tietoa verkosta, mikä edellyttää nopeaa nettiyhteyttä.

Jos virtuaali-ilmailu yhtään kiinnostaa, voi aiheeseen tutustua verkossa useiden videoiden ja artikkelien kautta. Ja lopuksi on mainittava, että onhan virtuaalilentäminen oikeaa lentämistä ympäristöystävällisempää. ■

Visuaalinen maailma on vaikuttava.

Perillä Pirkkalassa. Näkymä ohjaamosta.

Rahastoista avustuksia kuurosokeille ja kuulonäkövammaisille

Suomen Kuurosokeat ry on saanut vuosien varrella testamenttilahjoituksia, joista avustetaan vuosittain kuurosokeita. Vuonna 2020 tehtiin 42 päätöstä, josta myönnteisiä oli 27. Avustuksia myönnettiin esimerkiksi matkoille, leireille, harrastuksiin sekä kone- ja laitehankintoihin.

Kielteisiin päätöksiin oli syynä, että sama henkilö oli jo aiemmin saanut avustuksia tai hankinta kuului julkisen sektorin kustannettavaksi tai henkilö ei ollut pienituloinen.

Osa hakemuksista jäi käsittelemättä, koska hakija ei toimittanut pyynnöistä huolimatta kaikkia tarvittavia liitteitä.

Ympärivuotinen haku

Kuurosokeat ja kuulonäkövammaiset voivat hakea avustuksia ympäri vuoden. Päätökset avustuksista tehdään pääsääntöisesti kerran kuukaudessa. Avustushakemukset käsittelevät järjestöpäällikkö Taru Kaaja ja talous- ja hallintopäällikkö Janika Lanne yhdessä.

Avustuksen myöntämisessä huomioidaan sosiaaliset ja taloudelliset seikat. Päätöksenteon apuna käytetään

Tilastokeskuksen pienituloisuusrajoja erityyppisille kotitalouksille.

Avustusta ei pääsääntöisesti myönnetä yhteiskunnan rahoituksen piiriin kuuluviin käyttötarkoituksiin, kuten apuvälineisiin. Jos hakija kuitenkin pystyy osoittamaan, ettei hän saa yhteiskunnalta avustusta kyseessä olevaan käyttötarkoitukseen, avustus voidaan myöntää.

Avustusta haetaan Suomen Kuurosokeat ry:n verkkosivuilta löytyvältä hakemuslomakkeella. Lomake löytyy kohdasta: Suomen Kuurosokeat ry ->Avustusten haku.

Hakemuksen liitteeksi tarvitaan hakijan ja samassa taloudessa asuvan puolison / asuvien vanhempien viimeisin verotuspäätös. Mikäli asiakas tarvitsee apua hakemuslomakkeen täyttöön, hän voi ottaa yhteyttä oman alueen palveluasiantuntijaan.

Uusi Kempin rahasto

Suomen Kuurosokeat ry:n saama Kempin testamentti on tarkoitettu kuurosokeiden ja kuulonäkövammaisten kouluttamiseen ja opettamiseen.

Hallitus päätti 28.1. kokouksessaan, että Kempin testamentin käytöstä päättää työryhmä, johon kuuluvat toiminnanjohtaja Risto Hoikkanen, järjestöpäällikkö Taru Kaaja, hallituksen varapuheenjohtaja Timo Peltomäki sekä varalla talous- ja hallintopäällikkö Janika Lanne ja hallituksen jäsen Riku Virtanen.

Tämän rahaston hakemukset käsitellään kaksi kertaa vuodessa.

Kempin rahastoista jaettavista stipendeistä päättävät järjestöpäällikkö Taru Kaaja ja palveluasiantuntija Harri Peltola. ■

Muutoksia järjestössä

Suomen Kuurosokeat ry:n hallintosihteerin tehtävän nimike on muutettu johdon sihteeriksi. Tehtävässä on aloittanut 25.1.2021 Päivi Stöckell. Hänen työaikansa on 50 %. Hän työskentelee pääasiassa kahtena toimistopäivänä viikossa. Johdon sihteeri on tavoitettavissa arkisin puhelimitse numerosta 040 551 0967 tai sähköpostitse.

Järjestössä on tehty myös nimikemuutoksia, jotka ovat tulleet voimaan 1.1.2021. Risto Hoikkanen on nyt toiminnanjohtaja (ennen palvelujohtaja), ja hän vastaa koko järjestön toiminnasta. Taru Kaaja on järjestöpäällikkö (ennen aluepalvelupäällikkö). Hän vastaa aluepalveluista, Voimavaroja vahvistavan toiminnasta, Toimintakykyä muutoksesta -kurseista (entinen sopeutumisvalmennus). Lisäksi hän vastaa valtakunnallisesta oikeuksienvalvonnan toiminnasta. ■

Tietovisa

1. Kuinka mones Suomen Kuurosokeat ry:n toiminnanjohtaja Risto Hoikkanen on?
2. Mikä ja missä on maailman korkein rakennus?
3. Mikä on Rosettan kivi?
4. Mikä oli Tuntosarven aiempi nimi?
5. Mistä bluetooth-tekniikka sai nimensä?

Tietovisan on toimittanut Eetu Seppänen. Vastaukset sivulla 23. ■

1980-luku: nopean kasvun aika

Teksti: Eetu Seppänen
Kuva: Suomen Kuurosokeat ry:n
kuva-arkisto

Suomen Kuurosokeat ry:n toiminta kasvoi nopeasti 1980-luvulla, kun RAY (Raha-automaattiyhdistys) alkoi tukea yhdistystä. RAY:n tuella palkattiin ensimmäinen työntekijä, toiminnanjohtaja **Inger Lindgren**. Näkövammaisten keskusliiton (nykyinen Näkövammaisten liitto) kuurosokeiden huoltosihteeriksi **Kaija Salekari** ja Kuulonhuoltoliiton (nykyinen Kuuloliitto) lasten huoltosihteeriksi **Marja-Leena Saarinen** siirtyivät Suomen Kuurosokeat ry:n työntekijöiksi. Vuonna 1980 perustettiin Tanskassa Pohjoismaiden kuurosokeiden henkilöstön koulutuskeskus (NUD).

Neljä kuntoutussihteerää palkattiin 1981. Kuntoutussihteeristä tuli aluesihteeriksi ja tavoitteeksi asetettu kymmenen henkilöä saavutettiin vuonna 1988. Johtava aluesihteeriksi oli Kaija Salekari vuoteen 1985 asti. Hänestä tuli toiminnanjohtaja, kun Inger Lindgren kuoli vuoden 1985 alussa. Johtavaksi aluesihteeriksi Kaija Salekarin tilalle tuli **Terhi Pikkujämsä**.

Lasten kuntoutumiskeskus perustettiin Jyväskylään Kukkumäelle heinäkuussa 1981. Se alkoi toimia näkövammaisten koulun yhteydessä. Keskkukseen palkattiin kuusi työntekijää. Ensimmäinen johtaja oli Marja-Leena Saarinen. Ensimmäiset kurssit perheille, lapsille ja nuorille pidettiin joulukuussa.

Palvelutalo (nykyinen Kuurosokeiden Toimintakeskus) perustettiin Tampereelle Hervantaan 1983. Muurautilaisuus oli maaliskuussa 1983 ja ensimmäinen asukas muutti taloon 17. joulukuuta. Palvelutalon johtajaksi tuli **Harri Haapasaari**. Talossa oli aluksi asunto kymmenelle kuurosokealle, mutta talon laajennusta alettiin suunnitella lähes välittömästi. Laajennusosan rakentaminen aloitettiin marraskuussa 1985, ja uudet asukkaat muuttivat joulukuun 1986 aikana. Palvelutalossa oli nyt asuntoja 20 ja työtilarakennus. Palvelutalossa oli tiloja tarvittaville palveluille, vapaa-ajan toimintaan ja työntekoon.

Palvelutalossa toimi alusta asti erilaisia kerhoja, kuten kokki- ja shakkikerho. Muualle Suomeen alettiin perustaa paikallisia kerhoja. Ensimmäinen paikallinen kerho syntyi Kolariin 16.

muistoja eri vuosikymmeniltä

lokakuuta 1984. Seuraavana vuonna Helsingissä alkoi toimia yhteiskunnallinen piiri. 1980-luvun loppuun mennessä perustettiin ainakin Joensuun, Kuopion, Tampereen, Oulun, Vaasan, Satakunnan, Kouvolan, Jyväskylän, Turun ja Enontekiön kerhot. Matkakerho alkoi järjestää matkoja, ja Lapissa toimi myös kiertävä kerho.

Kuulonäkövammaisten lehdestä tuli Tuntosarvi vuonna 1980. Lehden nimi

löytyi nimikilpailulla: kuurosokeat kädet ovat kuin tuntosarvet, jotka tutkivat ympäristöä. Lehti siirtyi Näkövammaisten keskusliitolta kuurosokeiden julkaistavaksi 1987. Silloin palkattiin ensimmäinen tiedottaja, **Heli Reinikainen**. Seuraavana vuonna alettiin tehdä Kuurosokeiden Uutislehteä ja toimittajaksi palkattiin **Raili Kupi** (myöhemmin **Karisaari**). ■

Kerhotoiminta käynnistyi 1980-luvun puolivälissä.

Kuurosokeiden kerhot

Tampereen kerho

Tampereen kerho on 30.3. Kokoonnumme keskustorin vaalitorille tapamaan kuntavaaliehdokkaita klo 13–15. Vaalikojuilla voi olla tarjolla kahvia ja muita tarjottavia. Pukeuduthan sään mukaisesti. Maija

Viittojat-kerho

Vuosikokous pidetään 21.5. klo 13–17 Tampereen Viittomakieliset ry:n tiloissa, Satamakatu 13, Tampere. Ilmoittautumiset Päivi Ahtiäiselle 30.4. mennessä: tekstiviestit 050 384 8960, paivi.ahtiainen60@gmail.com

Satakunnan kerho

Satakunnan kuurosokeiden kerho toiminta on nyt tauolla koronaepidemian takia heinäkuun loppuun asti. Ilmoitan, mikäli voimme jatkaa kerhoa tätä ennen. Saini

Tapahtumat

Helen Keller -pääjuhla

Avoimet ovet ti 22.6. klo 13–16.30 Kuurosokeiden Toimintakeskuksella.

Insinöörinkatu 10, Tampere. Ohjelma: ICT-tori ja apuväline-esittelyä (apuväline-toimittajia paikalla), kokeile kuurosokeana olemista ja erilaisia apuvälineitä, kuurosokeiden taidenäyttely, tutustuminen aistipuutarhaan ja muihin tiloihin, toiminnan esittelyä, musiikkiesityksiä, kahvitarjoilu. Lisäksi myynnissä kuurosokeiden tuotteita ja pientä purtavaa.

Iltajuhla klo 18–20.30 yhdistyksen jäsenille ja työntekijöille. Tapahtumassa on juhlaillallinen ja juhlapuhe. Juhlaan lähetetään jäsenille erillinen kutsu. Ilmoittautuminen ma 31.5. mennessä: info@kuurosokeat.fi

Kuurosokeiden keilaleiri

Järjestäjä: Kuurosokeat Keilailijat (KSK)

Aika ja paikka: 24.–27.5. Kuortaneen Urheiluopisto, Opistotie 1, Kuortane

Vetäjät: Esko Jäntti ja Heli Turja

Hinta: 207e 2hh, 267e 1hh + matkat, sisältää majoituksen, ruokailut, keilailun ja valmennuksen. Maksut maksetaan Kuortaneen Urheiluopistolle saapumisen yhteydessä.

Sitovat ilmoittautumiset ma 3.5. mennessä: esko.jantti@pp2.inet.fi

Kuurosokeat Keilailijat (KSK) -kerhon

vuosikokous pidetään ma 24.5. klo 18.30 alkaen. Kokouksessa käsitellään kerhon sääntöjen päivitys.

Ohjelma nähtävillä Suomen Kuurosokeat ry:n verkkosivujen tapahtumakalenterissa hakutoiminnan kautta.

Lisätiedot: esko.jantti@pp2.inet.fi tai 0400 646 436

Kuurosokeiden shakin SM-kisat ja shakkikerhon 30-vuotisjuhlat

Aika ja paikka: 7.–9.5. Kuurosokeiden Toimintakeskus, päärakennus, Insinöörinkatu 10, Tampere.

Kuurosokeiden shakkikerho järjestää shakin SM-kisat. Pitkänmatkalaiset voivat majoittua Toimintakeskuksella.

Hinnat: Majoitus kaksi yötä 80 e, sisältää aamupalan. Turnauksen ruokailut 41 e, sisältää kaksi päivällistä (pe–la), kaksi lounasta (la–su) ja kahvipullan (la). Iltapalat (pe–la) majoittujille 12 euroa.

Ilmoittautuminen 12.4. klo 12 mennessä kerhonvetäjä Aarne Pirkolalle: aarnepi88@gmail.com tai tekstiviestit 045 6190 685. Kerro ilmoittautuessa nimesi, tarvitsetko majoitusta ja ruokailuja sekä mahdollinen erityisruokavaliiosi.

Shakkilaudan voi lainata tarvittaessa Toimintakeskukselta. Tilaisuudessa ei ole yleistulkkauksia. Tilaa tarvittaessa oma tulkki. Lisätietoja ja ohjelman saa Aarnelta. Ohjelma on nähtävillä myös Suomen Kuurosokeat ry:n verkkosivujen tapahtumakalenterista.

Pohjoisen alueen toiminta

Oulun kuurosokeiden kerhon nimi muuttuu Pohjoisen aluepäivän tapaamiseksi. Tämä johtuu siitä, että kerhoon ei enää saatu vetäjää. Jotta osallistujia saataisiin enemmän mukaan, on mahdollista osallistua etäyhteydellä Teamsin kautta. Voin lähettää pyydettäessä kutsulinkin sähköpostitse.

Korona aiheuttaa edelleen epävarmuutta tilaisuuksien järjestämisessä. Pidämme maskia ja turvaetäisyyttä tavatessamme sekä osallistumme vain täysin terveenä tilaisuuksiin. Jos koronatilanne pahenee, on kokoontumisten peruminen mahdollista.

Pohjoinen alueiltapäivätapaaminen

Aluepäivät kevät 2021

Huomio! Helmikuun kokoontuminen siirtyy syksyyn.

Ti 16.3. klo 13–16 Porinapäivä. Muisteloita Suomen kuurosokeat ry:n

50-vuotisen historian ajalta ja yhteistä keskustelua. Leilan tytär Minna on luvannut kuvata videolle tarinoita.

Ti 18.5. klo 13–16 Oulu. Katsaus Suomen Kuurosokeat ry:n toimintaan. Mukana on toiminnanjohtaja Risto Hoikkanen. Kahvittelua.

Molemmat tapahtumat Oulun Kuurojen yhdistyksen tiloissa, Koskitie 19 A. Ilmoita tulostasi Annelle: 0400 581 658 tai anne.ylitalo@kuurosokeat.fi

Hyvä tietää – mukava osallistua –luento ja keskustelutilaisuudet

Paikkana keskustan seurakuntatalo, Isokatu 17, Oulu. Mikäli tulet taksilla, pyydä kuljettajaa ajamaan Asemakatu 6:een seurakuntatalon sisäpihalle. Seurakunta tarjoaa aamukahvit. Kahvitarjoilu klo 9.30 ja luento- ja keskustelutilaisuudet klo 10–12.

Tapahtumat järjestetään yhteistyössä Suomen Kuurosokeat ry:n, evankelis-luterilaisen seurakunnan ja Kuurojen Liiton kanssa. Tilaa tulkki hyvissä ajoin.

Helmikuu: Ajankohtaista tietoa koronaviruksesta ja -rokotteesta. Vieraana on SPR:n Pirkko Mattila. Epävarman koronavirustilanteen takia luento on videoitu. Linkki videoon on Facebookissa ja voimme lähettää sen teksti- tai WhatsApp-viestinä helmikuussa.

Pe 5.3. Miten Suomesta tuli luterilainen? Kurkistus kuurojenpappi Sari Timosen kanssa keskiajan tapahtumiin

Pe 9.4. Kuntavaalit. Katsaus puolueisiin ja puolueiden ajatuksiin

Pe 23.4. Talous haltuun. Aiheina ovat muun muassa arjen rahankäyttö, kohtuullinen kuluttaminen ja oman talouden seuranta. Mukana on Takuusäätiön Taina Rajanen.

Pe 7.5. Apuvälineet kuntoutuksessa. Erilaiset apuvälineet kuulovammaisen tukena. Mukana on Kuuloliiton Tiina-Maija Leinonen.

Jos sinulla kysyttävää, ota yhteys Anneen (yhteystiedot ylempänä).

ICT-koulutus

Huhti-toukokuussa ICT-koulutusta on lähiopetuksena Kuurosokeiden Toimintakeskuksella, Tampereella.

12.–16.4. (vk 15) aiheena on tekstin käsittely. Viikko soveltuu sekä viittomakielisille että puheella kommunikoiville henkilöille. Opettelemme muun muassa asiakirjan tekstin ja asetusten muokkaamista, mallin tallennusta sekä valokuvan lisäämistä asiakirjaan ja sen asettelua. Käytössä Microsoft Word, LibreOffice tai WordPad -ohjelmat oman valinnan mukaan joko hiirellä tai näppäinkomennoilla.

Ilmoittautumiset 12.3. mennessä:
ict-koulutus@kuurosokeat.fi

10.–12.5. (vk 19) pidämme kolme Tee-mapäivää. Ne soveltuvat sekä viittomakielisille että puheella kommunikoiville henkilöille. Viittomakielisillä oppilailta on oltava oma tulkki. Voi osallistua yhteen tai useampaan päivään. Tarvittaessa majoitus on mahdollinen Toimintakeskuksella. Päivien aikana on aikaa oppilaiden kysymyksille. Aiheet:

Ma 10.5. klo 9–16. Microsoft Teams ja Google Meet -etäyhteysohjelmat

Ti 11.5. klo 9–16. Kanta.fi, Kelan sähköinen asiointipalvelu, Kelan etätulkkaus

Ke 12.5. klo 9–16 Facebook ja Messenger puhelimesta ja tietokoneessa

Ilmoittautumiset 9.4. mennessä:
ict-koulutus@kuurosokeat.fi

ICT-koulutus korvaa oppilaille matkat yleisillä kulkuneuvoilla kotoa Toimintakeskukselle ja takaisin. Opetus, majoitus ja ruokailut ovat oppilaille maksuttomia. Maskin käyttö on pakollista. Tarjoamme oppilaille maskit.

Ompu- ja robottiopiirit

Kokoontumiset iPhone ja Android -älypuhelimien käyttäjille jatkuvat

Kuurosokeiden Toimintakeskuksella. Paikkana on Lintuauran ICT-koulutus-tilat, Virtainpolku 4, Tampere.

Tule mukaan oppimaan uutta ja saamaan älypuhelimien käyttövinkkejä. Ota oma puhelin mukaan. Muista ottaa mukaan myös induktiosilmukasi.

Ilmoittautuminen etukäteen pakollista, sillä osallistujamäärä on rajoitettu! Osallistujat voivat olla puheella kommunikoivia tai viittomakielisiä, joilla on oma tulkki mukana.

Opetus on pienryhmäopetusta. Jos kaipaavat yksilöopetusta, varaa siihen aika erikseen. Opetus tapahtuu yhteistyössä Tampereen seudun Näkövammaiset ry:n kanssa. Opetus on ilmaista. Matkat jokainen maksaa itse. Ruokailumahdollisuutta ei ole. Maskin käyttö on pakollista. Tarjoamme oppilaille maskit.

Ompu- eli iPhone -piiri:

ma 8.3. klo 9–11

ma 19.4. klo 9–11

pe 7.5. klo 9–11

ma 7.6. klo 9–11

Robotti- eli Android -piiri:

ma 8.3. klo 13–15

ma 19.4. klo 13–15

pe 7.5. klo 13–15

ma 7.6. klo 13–15

Lisätiedot: ict-koulutus@kuurosokeat.fi, Anne Metsäpuro, puh. 040 7613 302, Maarit Patrikainen, puh. 040 5055 719

Helsingin Toimintapäivät

Varaudu mahdollisiin muutoksiin! Ohjaaja tiedottaa niistä ja ajankohtaisista asioista sähköpostissa ja Facebookissa. Suomen Kuurosokeat ry:n Helsingin aluetoimiston osoite: Marjanientie 74, Helsinki, Iiris-keskus, 4. kerros. Huomioikaa remontti neljännessä kerroksessa.

Aluepalvelun kuulumiset

To 4.3. klo 9.30–12 Iiris, Helsingin aluetoimisto. Palveluasiantuntija Heli Lappalainen tulee kertomaan ajankohtaisista asioista. Tapahtumassa on kahvitarjoilu (1 e). Paikalla on kaksi yleistulkkiä ja induktio löytyy. Tilaisuuden jälkeen voi ruokailla omakustanteisesti Iirixen ravintolassa ja jatkaa kuntopiiriin. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ti 2.3.

Kuntopiiri

To 4.3, 11.3, 18.3. ja 25.3. kello 13–16 Iiris, 2. kerros. Huomatkaa, että muutokset ovat mahdollisia. Ohjaajana on Jaana Marttila. Ohjelmassa on kuntoharjoittelua, vesijumppaa, uintia ja

saunomista. Paikalla on kaksi yleistulkkiä. Ota oma pyyhe mukaan.

Pannu kuumana ja ICT-palvelut

To 18.3. klo 10–12 Iiris, Helsingin aluetoimisto. Ohjelmassa on yhdesäoloa, keskustelua, kahvittelua ja tiedonvaihtoa. Paikalla ohjaaja Anita Palo, palveluasiantuntija Heli Lappalainen sekä ICT-asiantuntija Kimmo Rouvinen tai- ja ICT-päällikkö Marko Vainioma. Ota tarvittaessa oma laitteesi mukaan. Tapahtumassa on kahvitarjoilu (1 e). Paikalla on kaksi yleistulkkiä ja induktio löytyy. Tilaa tarvittaessa oma tulkki. Tilaisuuden jälkeen voi halutessaan ruokailla omakustanteisesti Iirixen ravintolassa ja jatkaa kuntopiiriin. Ilmoittaudu viimeistään pe 12.3. Anitalle (yhteystiedot lopussa) tai Helille: heli.lappalainen@kuurosokeat.fi tai puh. 040 553 9069.

Matkan ja juhla- retken suunnittelua

Ti 23.3. klo 12–15 Iiris, Helsingin aluetoimisto. Matkaa ollaan nyt järjestämässä poikkeuksellisesti Suomeen. Keskustelemme aiheesta. Suunnitellaan myös juhla- ja retkeä 22.–24.6. Tampereelle. Nämä toteutetaan, jos koronatilanne on rauhoittunut. Kahvitarjoilu (1 e). Paikalla on kaksi yleistulkkiä ja induktio löytyy. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään to 18.3.

Kuukauden vieras

Ke 31.3. klo 13–16 Iiris, Helsingin aluetoimisto. Vieraana on Suomen Kuurosokeat ry:n hallituksen puheenjohtaja Tuula Hartikainen. Helsingin Toimintapäivät tarjoaa kahvia makeisineen sen 19-vuotissyntymäpäivän kunniaksi. Paikalla kaksi yleistulkkia ja induktio löytyy. Tilaa oma tulkki. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään to 25.3. Kerro erikoisruokavaliosi.

Käytännön asiat:

Huomioi käsihygieniat sekä turvavälikit. Tule paikalle vain terveenä. Oman kasvomaskin käyttöä suositellaan. Iiriksessä asiakkailta edellytetään kasvomaskin käyttöä. Tämä koskee myös tulkkeja, oppaita ja avustajia. Ainoastaan terveydellisistä syistä maskin käytöstä voi kieltäytyä.

Yhteystiedot: ohjaaja Anita Palo, anita.

palo@kuurosokeat.fi, WhatsApp tai tekstiviestit 040 837 7896. Facebook: Helsingin kuurosokeiden Toimintapäivät

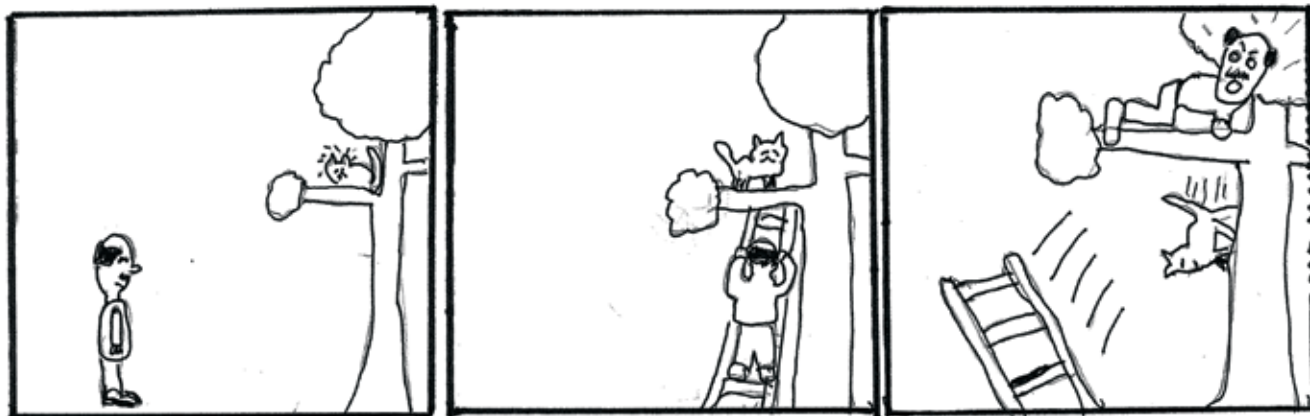
Sekalaista

Huhtikuun Tuntosarvi

Lähetä ilmoitukset lehteen 14.3. klo 12 mennessä: viestinta@kuurosokeat.fi. Lehti ilmestyy viikolla 14.

Tietovisan vastaukset

1. Kuudes
2. Burj Khalifa Dubaissa,
3. Kivi, jonka tekstin avulla tulkittiin hieroglyfit
4. Kuulo-näkövammaisten lehti
5. Tanskan kuningas Harald Sinihampaalta, joka yhdisti Tanskan samoin kuin Bluetooth yhdistää laitteita. ■

Sarjakuva: Aarne Pirkola 2020.

Suomen Kuurosokeat ry:n kuntavaaliteesit 2021

Yhteistyöllä esteetöntä arkea!

Kuntapäätäjät vaikuttavat päätöksillään siihen, kuinka esteettömäksi ja saavutettavaksi asuinympäristö rakentuu. Kun katujen ja rakennusten suunnittelussa on huomioitu esteettömyys, edistää se kaikkien osallistumista. Kunnan digitaalisten palvelujen saavutettavuus lisää jokaisen kuntalaisen tiedonsaantia ja itsenäistä toimintakykyä.

Suomen Kuurosokeat ry:n asiantuntijuus on myös kuntapäätäjien käytettävissä. Tehdään yhdessä yhä parempi paikka asua, opiskella ja työskennellä!

Yksilöllisiä kohtaamisia!
Suomen Kuurosokeat ry

www.kuurosokeat.fi

